

Stuurgroep Normstelling water en lucht

Akkoord WK normstelling water en lucht	01-09-2020
Akkoord WG normstelling water en lucht	10-12-2020
Akkoord SG normstelling water en lucht	03-02-2021

A. van Leeuwenhoeklaan 9
Bilthoven
3721 MA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71

Datum
11 maart 2021

memo

beleidsmatig vaststellen van een indicatief MTR
voor lucht voor nonylfenol en nonylfenoethoxylaten

Gevraagde actie

De Werkgroep normstelling water en lucht heeft een voorstel behandeld voor een indicatief MTR voor lucht voor de stof nonylfenol. Dit i-MTR kan worden gebruikt voor de beoordeling van nonylfenoethoxylaten. De WG verzoekt de Stuurgroep deze norm beleidsmatig vast te stellen en daarmee akkoord te gaan met publicatie op de website Risico's van Stoffen.

Toelichting

Het RIVM heeft op aanvraag van een bevoegd gezag een indicatief MTR voor lucht afgeleid voor nonylfenoethoxylaten (CAS 9016-45-9). Nonylfenoethoxylaten zijn niet-ionogene surfactanten. Deze groep van stoffen heeft veel toepassingen in chemische processen in de industrie en ze worden gebruikt in verschillende consumentenproducten. Nonylfenoethoxylaten worden bijvoorbeeld gebruikt als bindmiddel, verharder of verdikkingsmiddel in coatings, verven en inktten. Verder worden nonylfenoethoxylaten gebruikt als emulgator in lijmen. Ook kennen ze een toepassing in de productie van rubberen banden en andere rubberproducten.

Nonylfenoethoxylaten zijn als groep aangemerkt als Substance of Very High Concern (SVHC) en voldoen aan de criteria van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Ze zijn opgenomen in REACH Bijlage XIV vanwege de hormoonverstorende effecten van het afbraakproduct nonylfenol. Nonylfenol wordt gevormd in rioolwaterzuiveringsinstallaties, in sediment en in bodem en is zelf ook aangemerkt als SVHC. Het is onduidelijk of nonylfenoethoxylaten zelf ook hormoonverstorende werking hebben. Er gelden beperkingen voor het gebruik van nonylfenoethoxylaten in onder andere schoonmaakproducten, textiel en persoonlijke verzorgingsproducten (REACH Bijlage XVII, entry 46). Producten met nonylfenoethoxylaten zijn uitgesloten van het EU Ecolabel.

Op basis van de stoffeigenschappen is de massaverdeling over de milieucompartimenten berekend met een computermodel. Het model voorspelt dat bodem het voornaamste ontvangende compartiment is. Of dit in de praktijk zo is, hangt af van de daadwerkelijke emissies (concentratie, jaarvrucht, frequentie, aantal emissiepunten) en de

betekenis voor een concrete emissiesituatie is ter beoordeling van het bevoegd gezag.

Vanwege de stofeigenschappen wordt betwijfeld of inhalatoire blootstelling aan nonylfenoethoxylaten in de praktijk relevant is. Er zijn ook geen gegevens beschikbaar over effecten van nonylfenoethoxylaten na inhalatoire of orale blootstelling. Na uitgebreide discussie heeft de *Wetenschappelijke Klankbordgroep normstelling water en lucht* ingestemd met de keuze om het $i\text{-MTR}_{\text{lucht}}$ te baseren op gegevens voor nonylfenol. De aanname is dat de ethoxylaatketen in het lichaam wordt afgesplitst en/of in ieder geval niet bijdraagt aan de toxiciteit. Voor nonylfenol ontbreken echter ook inhalatoire gegevens en het $i\text{-MTR}_{\text{lucht}}$ is daarom afgeleid op basis van gegevens over de toxiciteit na herhaalde orale blootstelling.

Conclusie

Het $i\text{-MTR}_{\text{lucht}}$ voor nonylfenol (CAS-nr. 25154-52-3) is $52 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Deze waarde kan worden gebruikt voor nonylfenoethoxylaten (CAS-nr. 9016-45-9)